

ทรงงพระเจริญ

SACICT

NEWSLETTER

ฉบับที่ 6/2562

THE STORY FROM CEO

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงห่วงใยในพสกนิกรไทย โดยเฉพาะกลุ่มคนในถิ่นทุรกันดาร และคนชายขอบ ทรงเล็งเห็นถึงวิถีชีวิตของชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ และทุกชาติพันธุ์ซึ่งอพยพมาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ในแผ่นดินไทย มีการทำไร่เลื่อนลอย ปลูกฝิ่น ย้ายถิ่นฐาน คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่แร้นแค้น ป่าต้นน้ำถูกทำลาย จึงมีพระราชดำริที่จะส่งเสริมงานด้านศิลปาชีพให้เกิดมีอาชีพ เพิ่มรายได้ ตลอดจนฟื้นฟูและอนุรักษ์ภูมิปัญญาดั้งเดิมในแต่ละท้องถิ่น นำทักษะฝีมือและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ สร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์อันมีเอกลักษณ์อีกทั้งเป็นการสืบสานศิลปหัตถกรรมอันดีงามให้อยู่คู่แผ่นดินไทย

อันหลอมรวมจิตใจพสกนิกรให้เป็นหนึ่งเดียวกัน ตราบจนปัจจุบัน

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง 12 สิงหาคม SACICT สำนักในพระมหากรุณาธิคุณและสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง จึงได้อนุรักษ์สืบสาน และต่อยอดภูมิปัญญางานศิลปหัตถกรรมไทย เพื่อให้เกิดการรับรู้ในคุณค่าความงามของศิลปหัตถกรรมไทยว่าสามารถประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบันได้ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพให้ผู้ทำงานหัตถศิลป์ การพัฒนางานศิลปหัตถกรรมด้วยความคิดสร้างสรรค์ให้มีความร่วมสมัย และเพิ่มช่องทาง

การเข้าถึงงานศิลปหัตถกรรมไทยเพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ ที่ต้องการจะให้ประชาชนคนไทยมีรายได้เสริมและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วยงานศิลปหัตถกรรม ตลอดจนช่วยสร้างโอกาสให้กับครูศิลป์ของแผ่นดิน ครูช่างศิลปหัตถกรรม ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม และสมาชิก SACICT ได้เกิดการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิต มีความคิดสร้างสรรค์ มีช่องทางในการจำหน่าย ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองได้ เกิดการกระจายรายได้ ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม ผู้คน ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

นางอัมพวัน พิชาลัย
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ

SACICT Craft Trend 2020

นับเป็นความท้าทายของผู้สร้างสรรค์งานหัตถศิลป์ ในวันที่โลกธุรกิจหมุนเร็วและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มความซับซ้อนขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง รวมทั้งพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่แทบจะทุกวินาที การเตรียมตัวรับมือกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ผลิตและนักสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมต้องรู้จักปรับตัวและวิธีการคิดเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการดำรงชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง

SACICT หรือ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นผู้ชี้ทางและสร้างโอกาสให้กับงานศิลปหัตถกรรม โดยได้ดำเนินภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนางานศิลปหัตถกรรมอย่างต่อเนื่อง SACICT Craft Trend 2020 นี้ จึงเป็นเสมือนคู่มือในการกำหนดทิศทางให้กับผู้ผลิตงานศิลปหัตถศิลป์สามารถวางแผนในการพัฒนาสินค้า หรือการนำเสนอเรื่องราวของตนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและผู้ที่สนใจงานออกแบบ ผู้ที่ใช้เทรนด์ในการประกอบธุรกิจ รวมถึงผู้ที่กำลังหาโอกาสและความท้าทายใหม่ ๆ ในการสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมให้สอดคล้องกับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี 2020 ได้

TECHNICAL CRAFT
“นวัตกรรมแห่งงานหัตถศิลป์”

เหมาะสำหรับ : กลุ่มคน Utopioneer (Utopia (ดินแดนในอุดมคติ) + Pioneer (ผู้บุกเบิก))

เทรนด์นี้มาแรงในผู้บริโภคกลุ่มที่มองหาความท้าทายของโลกสมัยใหม่ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ทะเยอทะยานที่จะเรียนรู้อนาคตและทดลองบุกเบิกเส้นทางสู่การสร้างสังคมที่ดีกว่า เทรนด์นี้จึงนิยมการออกแบบที่ผสมผสานเอาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งอนาคต ให้กลายเป็นงานศิลปหัตถศิลป์ที่ใหม่ เต็มไปด้วยลวดลายและรูปแบบที่เกิดจากการคำนวณทางคณิตศาสตร์ที่ซับซ้อนอย่างแม่นยำ

- Algorithmic Craft ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปหัตถศิลป์แนวทางใหม่ด้วยวิธีอัลกอริทึมลวดลายเชิงคณิตศาสตร์
- Biomimicry วิทยาการเพื่อเลียนแบบธรรมชาติ เช่น จำลองโครงสร้างของเส้นใย ลวดลายทางพันธุกรรม หรือการใช้สีสังเคราะห์ที่มีความใกล้เคียงธรรมชาติ นำมาสร้างนวัตกรรมใหม่แห่งงานศิลปหัตถศิลป์
- Utilitarian Aesthetic ใช้งานศิลปหัตถกรรมและเทคโนโลยีเพื่อออกแบบประโยชน์ใช้สอยอย่างชาญฉลาด ลดทอนความฟุ่มเฟือยขององค์ประกอบและรูปแบบ

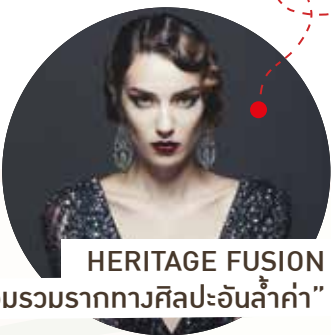

TRUE VALUE
“ตระหนักในคุณค่าแท้”

เหมาะสำหรับ : กลุ่มคน Serenergy (Serene (เงียบสงบ) + Synergy (ประสาน))

เป็นเทรนด์ที่ตอบโจทย์คนกลุ่มที่กำลังมองหาบางอย่างเพื่อเติมเต็มคุณค่าของชีวิต ต้องการความสุข ผ่อนคลาย เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่ค้นหาวิถีชีวิตใหม่ที่สงบ มีสติ รู้ทันปัจจุบัน และมีความยั่งยืน จึงมองสรรพสิ่งด้วยสายตาและมุมมองที่ต่างออกไป

- Mindful Space สร้างความสงบจากภายใน เน้นเรียบง่าย รูปแบบโค้งมน นิยมสีเอิร์ธโทนผสมขาว
- Authentic Raw สุนทรีย์แห่งความไม่สมบูรณ์ นำเสนอเนื้อแท้ของวัสดุที่ดิบหยาบ การแกะหินประกอบไม้
- Wasted Alive ชูชีวิตของทุไร้ค่าให้มีชีวิตขึ้นใหม่ สะท้อนจิตสำนึกแห่งความยั่งยืน นำวัสดุเหลือใช้มาสร้างมูลค่าเพิ่ม

HERITAGE FUSION
“หลอมรวมรากทางศิลปอันล้ำค่า”

HAPPINESS PLAY
“เล่นอย่างสร้างสรรค์”

เหมาะสำหรับ : กลุ่มคน Anti-boring (Anti (ต่อต้าน) + Boring (ความน่าเบื่อ))

ไม่มีเทรนด์ไหนจะลงตัวกับคนซึ่งเชื่อได้เท่าเทรนด์นี้ เพราะสำหรับคนที่มีหัวใจเต้นเป็นจังหวะใหม่ ๆ ตลอดเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ ช่างคิด ช่างฝัน เปี่ยมจินตนาการ สนุกสนาน ชอบผจญภัย เปิดใจให้กับโลกรอบตัว แนวทางการออกแบบของเทรนด์นี้ จึงเน้นไปที่การนำเสนอท่วงท่าของที่อิสระ นอกกรอบสนุกกับเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ

- Illuminated Imagination สลักหินความจริง ด้วยภาพฝันเกินจินตนาการ สนุกสนานไปกับสีสันที่มีชีวิตชีวา
- Avant-garde Tribal ทิศทางการออกแบบที่นำเอารูปทรงหรือลวดลายที่มีเอกลักษณ์มาจากรากทางวัฒนธรรม ลายผ้าพื้นเมืองของชนเผ่า ภาพเขียนฝาผนังถ้ำโบราณ หรือรูปปั้นเก่า นำมาทำให้อันสมัยผ่านการใช้สีสันทันสมัย สะดุดตา
- Humorous Experiment นำเสนอความสนุกสนานไม่มีเส้นแบ่งของอายุ มีความกล้าที่จะคิดค้นรูปทรงที่แปลกตา ปิดเปลือกให้ผิดรูป การผสมวัสดุ หรือการเล่นสีที่จัดจ้าน

เหมาะสำหรับ : กลุ่มคน Precidealist (Precious (ล้ำค่า) + Idealist (อุดมการณ์))

เทรนด์พิเศษสุดสำหรับคนที่มีอุดมการณ์อันแรงกล้า เทรนด์นี้ให้ความสำคัญกับการออกแบบที่เคารพในความเป็นมาของทุกประวัติศาสตร์ทางศิลปอันทรงคุณค่า แต่ก็ยังให้ความสำคัญกับความหรูหราประณีตศิลป์สมัยใหม่ ทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างเสน่ห์ลึกลับ น่าดึงดูดของเรื่องราวในอดีต เข้ากับความแพรวพราวจากเส้นสายและองค์ประกอบของเรขาคณิต จนกลายมาเป็นสิ่งที่มีเอกลักษณ์และความหรูหราอันใหม่

- Precious Nature เทคนิคการออกแบบที่ผสมผสานเรื่องราวความลึกลับและความสวยงามของธรรมชาติ ที่ดูเข้าถึงได้ยาก เพื่อสร้างเสน่ห์ ที่น่าค้นหา
- Mystery Chic การผสมผสานยุคเก่าที่มีคุณค่าและยุคใหม่ที่ทันสมัย ทำให้ได้ผลงานออกมาหรูหรา ลึกลับ มีเสน่ห์ลึกลับน่าดึงดูด
- Geometric Glam การออกแบบที่ใช้วัสดุ เส้นสาย ลวดลาย และสัดส่วน ที่มาจากรูปทรงเรขาคณิต ผ่งความหรูหราจากการใช้สีทองและวัสดุที่แวววาวในทุกองค์ประกอบ สะท้อนถึงความเข้มแข็ง ความเชื่อมั่น และความสง่างามที่เหนือกาลเวลา

Story เล่าให้ดี เล่าให้โดน

4 เคล็ดลับ ในการใช้ Story

1. พูดยตามความเป็นจริง

จริงอยู่ในหลาย ๆ เรื่องราว นั้น ถูกตกแต่ง บิดเบือนมาจากต้นฉบับของเรื่องราว แต่จงอย่าหลอกลวงผู้บริโภคหรือสร้างเรื่องราวที่เป็นเท็จออกมา เพียงหวังว่าจะให้คนแชร์หรือพูดถึงเยอะ ๆ เพียงอย่างเดียว และสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ อย่าหลุดความเป็นตัวตนของแบรนด์เป็นอันขาด แม้ว่า Story นั้น จะดีมากเพียงใดก็ตาม แต่อย่าลืมว่า มันต้องสอดคล้องกับตัวตนของแบรนด์ ยกตัวอย่างเช่น หากแบรนด์มีลักษณะที่ดูจริงจัง สนุกสนาน ก็ไม่ควรที่จะใช้การเล่าเรื่องราวที่ดูเป็นคนสุขุม สุภาพเรียบร้อย เป็นต้น

2. ใส่ความเป็นตัวตนของแบรนด์ลงไป

เรื่องราวที่เต็มไปด้วยการใส่บุคลิกลงไป จะทำให้เป็น Story ที่น่าสนใจขึ้นมาได้ และเมื่อผู้ชมได้เสพย์ Content นั้น ก็จะรู้สึกและสัมผัสได้ในทันทีว่า แบรนด์ของเรานั้นมีบุคลิกเป็นอย่างไร เป็นแบรนด์ที่สนุกสนาน เป็นแบรนด์ที่ชอบท้าทายสิ่งใหม่ ๆ เป็นแบรนด์ที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย เป็นแบรนด์รักโลก เป็นต้น

3. หาสิ่งที่โดนใจ

เช่น การสร้างตัวละครสมมติโดยใส่คาแรคเตอร์ และบทบาทให้กับตัวละครนั้น เพื่อมากระตุ้นความน่าสนใจ ทำให้ผู้ชมมีส่วนร่วมไปกับ Story ของแบรนด์ โดยใช้ตัวละครที่เราคิดนั้นเป็นตัวดำเนินเรื่อง นำพาผู้ชมเดินเรื่องไปกับ Story นั้น หากเปรียบเทียบกับคน จะเป็นคนที่มีลักษณะแบบไหน เป็นคนอารมณ์ดี เป็นคนสนุก เป็นคนฉลาด เป็นคนท้อถุน เป็นคนรักครอบครัว เป็นคนชอบลุย เป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นคนเข้มแข็ง เป็นต้น

4. อย่าหยุดเพียงแค Story นี้

การสร้าง Storytelling คุณจะต้องออกแบบการตลาดให้มีความต่อเนื่องกัน ไม่ใช่สร้าง Story เสร็จแล้ว ก็นิ่งเฉยเป็นอันขาด แต่ผู้ชมเกิดอาการที่ว่าแล้วยังไงต่อ ? ดังนั้น สิ่งที่คุณจะต้องคำนึงก็คือ หลังจากที่ปล่อย Content ไปแล้ว จะให้ผู้ชมทำอะไรต่อไป ไม่ว่าจะเป็น รับชมตอนต่อไป, กดติดตามเรื่องราวดี ๆ, พบกันได้นบน Facebook หรือเจอกันในงานอีเวนท์ที่กำลังจะถึงนี้ เป็นต้น

เกิดบรมราชชนนี พันปีหลวง
ไทยกึ่งปวง น้อมเกล้า ก้มเศียร
เชิญไตรรัตน์ ปวงเทวา บรรดามี
จตุรพิธ พรศรี อำนวยชัย

ขอพระชนมายุยืน ชื่นขวัญชาติ
ปกปวงราษฎร์ พระการุณย์หนุนเนื่องสมัย
ทรงเกษมสำราญพระหฤทัย
เจริญพระ พลานามัย ไร่โรคา

ศิลปินาชีพ ทรง สร้างไว้ ได้สืบสาน
ตามรอยบาท พระปณิธาน ไม่กังขา
เป็นแนวทาง เสริมอาชีพ สืบสัมา
ให้ประชา ชาวไทย ได้อยู่ดี

จักอนุรักษ์ บูรณาการ งานหัตถศิลป์
ให้คงอยู่ คู่แผ่นดิน เป็นศักดิ์ศรี
ให้โลกรู้ ว่าคนไทย เลือดศิลป์
สืบวิถี ศิลปินาชีพไทย ให้ยืนยง

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่
ศูนย์ส่งเสริมศิลปินาชีพพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)

พิชิต นะจอลา

ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2562

ผู้สร้างสรรค์งานประติมากรรมคุณโลหะ

งานสลักคุณ หรือ คุณโลหะ นับเป็นงานหัตถศิลป์ล้ำนมาที่มีการสืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนานกว่า 700 ปี รูปแบบของงานคุณโลหะจะสะท้อนออกมาด้วยรูปแบบและศิลปะลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ งานหัตถกรรมคุณโลหะนี้ถูกถ่ายทอดและส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ด้วยความผันเปลี่ยนของเวลา สร้างสรรค์กลุ่มช่างฝีมือรุ่นใหม่มามากมาย ที่ล้วนแต่ยังคงกรรมวิธีแบบโบราณ แต่เสริมเติมแต่งด้วยการเพิ่มเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละคนลงไป สร้างงานให้เกิดความแตกต่างเป็น Signature เฉพาะตัว คุณพิชิต นะจอลา ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2562 เป็นช่างคุณโลหะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดดเด่นในเรื่องของการสร้างสรรค์งานคุณโลหะแบบประติมากรรมลอยตัว “จุดเริ่มต้นมันมาจากตอนที่ได้เห็นผลงานของ พ่อครูดิเรก สิทธิการ จึงเกิดความสนใจ และอยากที่จะเรียนรู้ทางด้านคุณโลหะนี้ จึงขอฝากตัวเป็นลูกศิษย์ของพ่อครูในตอนแรกพ่อครูจะสอนในเรื่องของการขึ้นรูปโลหะ

เลียนแบบรูปทรงต่าง ๆ ก่อน ต่อมาก็ได้ฝึกทำงานคุณโลหะจนมีความเชี่ยวชาญ”

จากจุดเริ่มต้นสู่การต่อยอดสร้างงานฝีมือ

“หลังจากการฝึกฝีมืองานคุณโลหะกับพ่อครูดิเรก ผมจึงเลือกเรียนต่อในสาขาวิชาศิลปะไทย เพื่อจะนำความรู้ตรงนั้นมาเพิ่มเติมในเรื่องของการสร้างสรรค์ลวดลายบนงานของเรา โดยในระหว่างที่เรียนอยู่เราก็ต้องหาค่าเทอมด้วย โดยผมทำชิ้นงานคุณโลหะขายเมื่อทำไปเรื่อย ๆ ก็เกิดการพัฒนางาน นำงานแบบดั้งเดิมมาผสมผสานกับวัสดุอื่น หรือร่วมกับงานภาพวาดสีน้ำมันในรูปแบบศิลปะร่วมสมัย (Contemporary) หลังจากเรียนจบมาผมก็เริ่มมองว่าจริง ๆ แล้ว งานคุณโลหะนั้นเป็นงานที่สามารถทำได้หลากหลายแบบ ไม่ใช่แค่ทำเป็นแผ่นภาพติดฝาผนังเท่านั้น แต่ยังสามารถทำเป็นงานรูปแบบลอยตัวได้ ผมก็นำเอาความคิด

ตรงนั้นมาพลิกแปลงสร้างเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของตัวเองทั้งในเรื่องของลวดลาย รูปทรง จากเดิมที่เป็นงานสลักคุณด้านเดียว ผมก็เปลี่ยนให้เป็นการหลายมิติ เป็นภาพลอยตัวสามารถมองได้รอบด้าน เรียกว่าเป็นงานประติมากรรม”

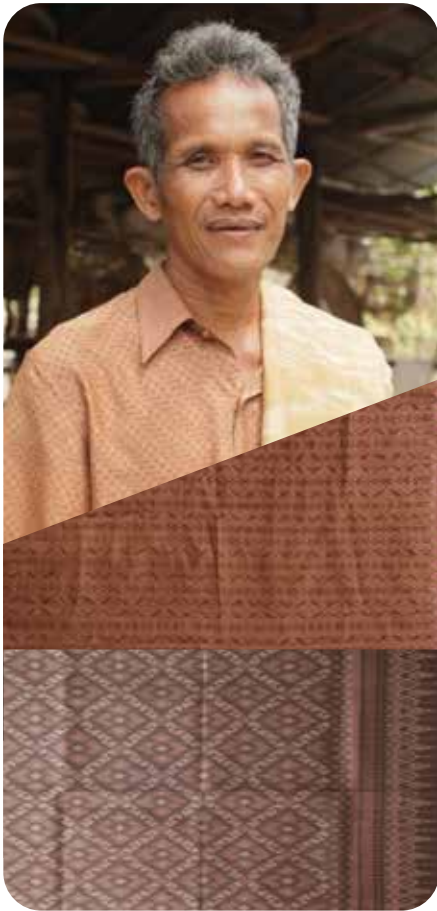
รักษางานแบบดั้งเดิมเพิ่มเติมเอกลักษณ์เฉพาะตัว

คุณพิชิต ได้ฝึกฝนงานสลักคุณโลหะจากครูดิเรกจนมีความชำนาญ สามารถสร้างสรรค์งานคุณโลหะที่มีความละเอียด ประณีต และมีเอกลักษณ์ด้วยการดึงเอาเทคนิคการทำเครื่องเงินมาใช้ ทำให้ลวดลายมีความนูนสูง มีมิติ และได้ประยุกต์ลายไทยกับลายล้านนาผสมผสานกันเกิดเป็นลวดลายใหม่ ๆ เป็นลายของตัวเอง “ในเรื่องของเทคนิค กระบวนการทำผมยังคงรักษารูปแบบดั้งเดิมของบรรพบุรุษเอาไว้ สำหรับสิ่งที่ยากในการสร้างสรรค์งานประติมากรรมนี้ ด้วยความเป็นงานที่ละเอียดอ่อน ต้องใช้ความรอบคอบในการคิด ทำชิ้นงานแต่ละชิ้น เริ่มตั้งแต่ฐานของงาน การวางแผนเรื่องของโครงสร้าง แล้วก็รูปแบบรูปทรงให้มันลงตัวกันมากที่สุด ส่วนลวดลายมีการผสมผสานกับรูปทรงแบบลายไทย แต่เขียนลายแบบล้านนา สร้างรูปทรงแบบใหม่ ๆ ที่เลียนแบบจากธรรมชาติ แต่ปรับให้มีความหลากหลายมากขึ้น เป็นผลงานแบบศิลปะร่วมสมัย ผลงานที่สร้างความภาคภูมิใจให้ผมเป็นงานใหญ่ รับผิดชอบดูแลอุโบสถวัดพาสี แขวงเอกราช ซึ่งทำในส่วนของงานเชิงชาย บันลม ค้ำยัน ชุ้มประตูทางเข้าพระประธาน เป็นงานปฏิมากรรมภาพนูนสูง ลวดลายแผ่นภาพพุทธประวัติ”

จากผู้สืบสานสู่บทบาทของการเป็นผู้ถ่ายทอด

“สำหรับผมแล้วงานที่ทำอยู่ตรงนี้ต้องบอกว่าเป็นงานที่ผมรัก ผมทำงานทุกชิ้นด้วยใจ อยากให้คนที่ได้เห็นมีความสุข และเกิดความรักในงานศิลปหัตถกรรม ความภาคภูมิใจอีกอย่างสำหรับผมคือการทำศูนย์เรียนรู้และสอนฟรีให้กับเด็ก ๆ ในชุมชนและผู้สนใจสอนเทคนิคทุกอย่างที่ผมรู้ให้กับพวกเขา เพื่อที่อยากให้พวกเขาได้รับความรู้เหล่านี้ไปต่อยอด ไปสร้างสรรค์งานของตัวเองได้”

ตลอดระยะเวลา 12 ปี ของคุณพิชิตที่ทำงานด้านนี้มา ใช้เวลาในทุก ๆ วันสร้างสรรค์งานทุกชิ้นขึ้นมาด้วยความรัก ใส่ใจในทุก ๆ ขั้นตอน แม้จะเจอกับอุปสรรคมากมาย แต่คุณพิชิตยังคงตั้งใจพิสูจน์ตัวเองให้ทุกคนเห็นว่างานที่ทำอยู่นั้นสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ทำให้เห็นว่ายังมีคนที่สนใจงานด้านนี้อยู่อีกมาก และตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะเป็นผู้รักษางานศิลปหัตถกรรมคุณโลหะไม่ให้สูญหายไป

ผ้าไหมมัดหมี่ สรรพชาติ ที่สะท้อนเรื่องราววิถีชีวิตของชุมชนบ้านเขว้า

“การสร้างสรรคงานทุกอย่างสำหรับผมนับเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เพราะตัวผมเองยึดถือเป็นหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเชื่อว่าถ้าเราปฏิบัติตัวอย่างพอเพียงแล้วชีวิตเราก็มีความสุข”

ครูศุภชัย เขว้าชัย ครูช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2562 ผู้สืบสานงานผ้าไหมมัดหมี่ ตามแบบวิถีภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชนบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในวัยเด็กครูศุภชัยได้ช่วยงานบิดา มารดา ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมอยู่เป็นประจำ จนเกิดการซึมซับและเริ่มฝึกฝนทักษะการทอผ้า จนกระทั่งสามารถทอผ้าขายเองได้ในวัย 20 ปี และได้ริเริ่มการทอผ้าไหมมัดหมี่ในครัวเรือน โดยทำงานทุกกระบวนการด้วยตนเองอย่างครบถ้วน ความโดดเด่นของผ้าไหมมัดหมี่ฝีมือของครูศุภชัยจะมีความโดดเด่นในเรื่องของการใช้วัสดุ ธรรมชาติ 100% เช่น ใบหม่อนที่นำมาเลี้ยงไหมจะปลูกในท้องถิ่นปราศจากสารเคมีเจือปน การสาวไหมด้วยมือและใช้น้ำต่างจากชี้เต้าต้นกล้วย และการย้อมไหมด้วยสีธรรมชาติ โดยมีที่มาของสีจากธรรมชาติ และมีลวดลายอันเป็นเอกลักษณ์ คือ ลายมัดหมี่ซอนารี และลายหมี่ขอซ้อน

ทั้งยังได้มีการพัฒนาในเรื่องของลวดลายโดยนำลวดลายโบราณ อย่างลายนาคต้นสน ลายพุ่มข้าวบิณฑ์ นำมาปรับประยุกต์สร้างสรรค์ให้เกิดรูปทรงใหม่ ๆ รวมถึงพัฒนาในเรื่องของสีเส้น โดยนำเกลือและน้ำมะขามเปียกมาเป็นตัวช่วยในการย้อมสี เพื่อให้สีที่ได้มีความคงทน ซักแล้วสีไม่ตก

ปัจจุบันครูศุภชัยยังคงใช้เวลาในทุก ๆ วัน ทอผ้าไหมมัดหมี่ โดยอนุรักษ์กระบวนการทำงานและภูมิปัญญาแบบดั้งเดิมจากบรรพบุรุษเอาไว้อย่างครบถ้วน เพื่อต้องการจะถ่ายทอดเรื่องราวของวิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม ผ่านลวดลายบนผืนผ้า รวมถึงยังได้ทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านงานผ้าไหมมัดหมี่นี้ให้กับนักเรียนและนักศึกษาที่เข้ามาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากใครที่มีความสนใจและอยากจะได้เรียนรู้เรื่องการทอผ้า สามารถเข้ามาเรียนรู้ที่บ้านครูศุภชัยได้ที่ ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ โดยครูศุภชัยยินดีจะสอนให้โดยไม่หวงวิชาใด ๆ

การสร้างสรรคงาน ผ้าสมปักปลูก แบบโบราณ

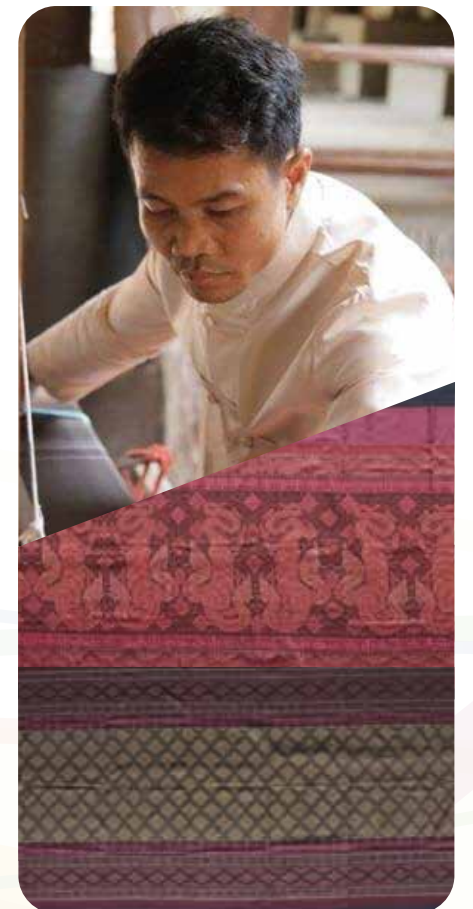
จากฝีมือกายากช ผู้สืบทอดต่อภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ

“ผมมีความต้องการที่จะอนุรักษ์งานผ้าปูมหรือผ้าโฮล ซึ่งเป็นงานเก่าแก่เอาไว้ให้คงอยู่ต่อไปแบบที่ยั่งยืนที่สุด และผมรู้สึกดีใจและภูมิใจเป็นอย่างมากที่เติบโตมาในครอบครัวที่ทอผ้าปูม ได้เรียนรู้และสืบทอดต่อภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ และยังได้เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้นี้ให้ผู้อื่นด้วย”

คุณบันทึก ว่องไว ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2562 ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการทอผ้าไหมมัดหมี่แบบโบราณ มีความสนใจในเรื่องของการทอผ้าไหมมัดหมี่มาตั้งแต่ยังเด็ก จนกระทั่งได้มีโอกาสไปเรียนรู้งานด้านการทอผ้าปูมจากปราชญ์ท้องถิ่นหลาย ๆ ท่าน ได้ฝึกฝนด้วยตัวเองเรื่อยมาตั้งแต่อายุ 16 ปี คุณบันทึกมีความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทอผ้าจากบรรพบุรุษ อย่าง “ผ้าสมปักปูม” และ “ผ้าโฮล” เอาไว้ไม่ให้สูญไป โดยยังคงสร้างสรรคงานตามเทคนิคการมัดหมี่ลายโบราณที่สืบทอดลายมาจากบรรพบุรุษ และเป็นการใช้วิธีการทอแบบภูมิปัญญา

ดั้งเดิม ที่มีประวัติมายาวนานกว่า 100 ปี โดยเอกลักษณ์ผ้าปูมในแบบฉบับของคุณบันทึกจะอยู่ที่สีของผ้าที่มีสีหม่นเหมือนผ้าโบราณ โดยใช้กรรมวิธีการย้อมสีธรรมชาติ ผ้ามัดหมี่ปูมโบราณที่คุณบันทึกยังคงสืบทอดอยู่นั้นจะมีลวดลายเป็นเอกลักษณ์ เช่น ลายนาค ลายแหวนเพชร ลายเหลี่ยม ลายนกยูง เป็นต้น ซึ่งถือเป็นงานฝีมือ เป็นการทอลวดลายที่สร้างสรรคจากจินตนาการของคนโบราณ

จากการสั่งสมความรู้มาอย่างต่อเนื่อง ในปี 2542 คุณบันทึกจึงเปิดบ้านเป็นศูนย์การเรียนรู้ในชื่อ “กลุ่มทอผ้าไหมบ้านด่านเจริญ” และยังคงมีการพัฒนาต่อยอดให้เป็นพิพิธภัณฑ์เรือนทอผ้า เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้เข้ามาเรียนรู้กระบวนการการทอผ้าได้อย่างครบถ้วนทุกกระบวนการ เพื่อต้องการจะอนุรักษ์ไม่ให้งานที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมนี้หายไปจากประเทศไทย ผู้ที่สนใจสามารถมาชมผ้าทอแบบโบราณนี้ได้ที่ ตำบลกระเทียม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

สำหรับร้านมยุรี ปาเต๊ะ SACICT ถือได้ว่ามีบทบาทกับแบรนด์ของเรามาก จากความรู้ที่เราได้รับมา สร้างแรงบันดาลใจ หลาย ๆ อย่างให้กับเรา โดยเฉพาะในเรื่องของการออกแบบชุด เสื้อผ้า โดยนำรูปแบบงานโบราณกลับมาสร้างสรรค์ใหม่ เพื่อถ่ายทอดออกไปให้คนรุ่นใหม่ได้รู้จัก ทั้งในเรื่องของความสวยงาม ประณีต วัฒนธรรม การแต่งกายแบบโบราณ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นงานอันทรงคุณค่าควรค่าแก่การรักษาไว้สืบไป

คุณอรุศนันท์ ยอแสงรัตน์
สมาชิก SACICT

ได้นำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้กับชุมชนของเรา แล้วทำให้ชุมชนได้พัฒนากลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งหลังจากที่เราได้เข้าไปอบรมกับ SACICT เราก็ได้ความรู้ในหลาย ๆ ด้าน เราสามารถนำกลับมาใช้ในการพัฒนาชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ทั้งยังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อที่จะสามารถสืบสานงานภูมิปัญญางานผ้าทอลาวครั้งนี้ให้เป็นงานหัตถศิลป์ที่อยู่คู่กับแผ่นดินไทยของเราตลอดไป

คุณยลดา ภูริธดา
ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2559

สำหรับตัวผมแล้ว หลังจากที่ได้รับตำแหน่งทายาทฯ ก็เปลี่ยนแปลงตัวเองไปในหลาย ๆ เรื่อง ทั้งในเรื่องของการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านการต่อยอดสินค้า การวางแผนการตลาด การสร้างแบรนด์ การพัฒนางาน อีกทั้งยังได้มีโอกาสนำสินค้าไปขายตามงานต่าง ๆ เหมือนกับเป็นการได้นำงานไปฟรีเซนต์ให้กับลูกค้า ถ่ายทอดเรื่องราวของการสร้างสรรค์ชิ้นงานให้กับลูกค้าได้รับรู้ และได้รับคำ comment จากลูกค้า เพื่อนำมาปรับปรุง และพัฒนางานของเราให้ดียิ่งขึ้นตรงตามความต้องการของลูกค้ามากขึ้น

คุณพงษ์พันธุ์ ไชยนิล
ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2560

EVENT CALENDAR 2020

มกราคม

อัตลักษณ์แห่งสยาม
ครั้งที่ 11

มีนาคม

Crafts Bangkok
2020

เมษายน

Creative Craft
Expo
(Taiwan)

มิถุนายน

ฝ้ายทอใจ
ครั้งที่ 13

กรกฎาคม

Interior Lifestyle
(Tokyo, Japan)

สิงหาคม

ชีวิตใหม่
ใต้ร่มพระบารมี

สิงหาคม

Craft Trend
Show

กันยายน

IFF Magic
(Tokyo, Japan)

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)

59 หมู่ 4 ต.ช้างใหญ่ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา 13290 โทรศัพท์ 0 3536 7054-9 โทรสาร 0 3536 7051

SACICT เชื่อว่าคุณค่า และความงดงามของหัตถศิลป์ไทย สามารถประยุกต์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตได้เสมอ เราจะใช้ความคิดสร้างสรรค์เพิ่มคุณค่างานหัตถศิลป์ให้ร่วมสมัยกับชีวิตและความต้องการปัจจุบัน

- www.sacict.or.th
- FACEBOOK : [sacict](https://www.facebook.com/sacict)
- CALL CENTER : 1289
- LINE : [sacict club](https://www.line.me/tw/sacictclub)
- IG : [sacict_official](https://www.instagram.com/sacict_official)